

Till:
Elsäkerhetsverket
Arbetsmiljöverket
Energimarknadsinspektionen
Regeringskansliet

Stockholm den 8 november 2018

Öppet brev med anledning av fem elmontörers död på jobbet.

Dags för Elsäkerhetsverket och Arbetsmiljöverket att börja samarbeta

Idag råder en ohållbar situation där det uppstår oklarheter huruvida det är en olycka eller elolycka. Om det är en olycka hamnar ärendet hos Arbetsmiljöverket, om det är en elolycka hamnar det hos Elsäkerhetsverket. Med anledning av detta ser vi, Elektrikerna och Seko, att händelseförlopp "hamnar mellan stolarna". Detta grundar sig i bristfällig samordning mellan myndigheterna, vilket i sin tur leder till brister i dödsfall- och olycksfallsutredningar. Vi vill särskilt poängtera att det är de arbetsorganisatoriska och bakomliggande orsakerna som behöver utredas mer omfattande.

Våra elmontörer hanterar bl.a. högspänning under svåra förhållanden. Det kan vara storm, snö, kyla och mörker. Bara i år har fem elmontörer fått sätta livet till. Liv som släcktes för fem människor och deras efterlevande, bara för att de gått till jobbet. Att människor får sätta livet till på grund av sitt arbete är oacceptabelt.

Alla fem som omkommit har varit anställda på entreprenadbolag, där man utförde arbete åt nät- och produktionsbolag. Tidigare i år tog vi fram en rapport om just effekterna av de långa entreprenörskedjorna och den hårda konkurrensen vid upphandlingar. Konsekvenserna är tydliga för oss som är verksamma i branschen.

På grund av den situation som råder på elmarknaden med upphandlingar till lägsta pris, som vinnas av entreprenadbolagen som inte kan leverera utan att utsätta våra medlemmar för fara, utsätts våra medlemmar för en extrem press. Våra elmontörer jobbar långa pass, reser långa sträckor och tar hand om stora geografiska områden. Ingen tar ansvar, eller vet var ansvaret ligger, när entreprenörer anlitar underentreprenörer som i sin tur anlitar underentreprenörer.

Organisationsmodellen som råder i branschen är riggad för olyckor, och olyckor i vårt yrke är ofta dödliga. Vi behöver se förändringar nu.

För att komma till rätta med ovanstående problem är vår uppfattning att de stora nät och produktionsbolagen måste anställa och ha egen personal för tillsyn, drift och underhåll av elnäten. För att det ska bli verklighet krävs en lagreglering som ser till att nät- och produktionsbolag är skyldiga att ha egen personal, dels för tillsyn, drift och underhåll, dels för att klara säkerheten för de som jobbar på anläggningarna. Det är också en fråga för rikets säkerhet, om strömförsörjningen slås ut kan det snabbt leda till allvarliga krissituationer i samhället.

De erfarenheter våra medlemmar skaffat sig genom sitt arbete i hela Sverige stämmer väl överens med det som vi från Elektrikerförbundet och Seko tagit fram genom utredningsarbete och som bland annat kan läsas i rapporten "En avreglerad elmarknad, vem får betala priset?".

För dem som förlorat livet i de senaste årens dödsolyckor är det redan för sent, men det finns alla möjligheter för samhället och branschen att rädda liv och säkra strömförsörjningen i framtiden. Det som krävs är att se bortom utpekande av den mänskliga faktorn och individen som orsak till det som vi tydligt ser är ett organisatoriskt och strukturellt problem. Detta kan åtgärdas genom politiska beslut, aktivt agerande från myndigheter och ansvarstagande hos bolagen.

Vi kräver nu:

- Ett möte mellan myndigheterna och undertecknande fackförbund.

- att regeringen tillsätter en statlig utredning med direktiv att föreslå en lagreglering som garanterar drift och underhåll som är säker för elmontörer, för elsäkerheten och för rikets säkerhet, utifrån det vi skrivit ovan.
- att arbetsmiljöverket och elsäkerhetsverket utreder de bakomliggande organisatoriska orsakerna till att olyckorna sker i den utsträckning de gör.

Jonas Wallin, förbundsordförande Elektrikerna

Valle Karlsson förbundsordförande Seko